

RAAMATUKOGU UUDISED

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU INFOLEHT

Nr 79 (juuni 2015)

Kirjandus viib Eesti mõtte maailma

Eesti kirjanduse populariseerimisega tegeleva Eesti Kirjanduse Teabekeskuse hinnangul läheb Eesti kirjandusel ingliskeelses maailmas hästi. Ilvi Liive (EKT direktor): „Ingliskeelne turg on suur ja meist huvitatud. Samuti on meil head suhted briti tõlkijatega. Kui midagi on eesti keelest inglise keelde tõlgitud ja avaldatud, siis osa meie mõttest jääb alles. Mida rohkem Eesti kirjandusest läheb suurtesse keeltesse, seda parem. Suurtesse keeltesse jõudnud väikese maa kirjandusele avanevad selle kaudu kogu maailma kirjandusturgude uksed. Umbes viimased viis aastat otsib suur turg väikseid asju, mis rikastaks suurt kultuuri.“

Mida Eesti kirjandusest otsitakse ja millest meil seekord puudu jäi?

„Soovitakse väga head kirjandust, narratiivi, head lugu, vägevat teemat või stiili,“ räägib Liive. „Huvi tekkimiseks peab ikka väga tugev raamat olema. Seekord polnud Eestil pakkuda uut suurt romaani, sellist, mis sobiks välisturule. Meil on praegu liiga vähe seiklust, liiga vähe huumorit. Kahjuks pole eesti kirjandusest pakkuda häid kriminaalromaane. Krimiromaan on tihti ukseavaja, mis avab ukse muu kirjanduse maailmale.“

Londoni raamatumessi muljeid vahendas Priit Hõbemägi.

Londoni raamatumess toimus ajaloolises Olypia Hallis, mille tähelepanuväärseim osa on hiigelsuur kumera klaasitud laega hall. See on tänapäevalgi messikeskusena erakordne, sest hiigelsaalis toimuvad üritused loomuliku valguse käes.

Eesti show Londoni raamatumessil. Eesti Ekspress, nr.18, 29.aprill

Raamatukogu käekäik sõltub nii majanduslikust, regionaalsest kui ka demograafilisest situatsioonist. Päevakorraline haldusreform ja valdade ühinemine mõjutab ka raamatukogude tegevust. Raamatukogud peavad muutuma kogukonna keskusteks, sest see aitab kaasa nende säilimisele. Tähtis on arvestada iga piirkonna iseärasusi. Väikestes kohtades, kus elanike arv pidevalt langeb, on mõistlik liita raamatukogu kooli või külaseltsiga. Tähtis on raamatukogu teenuse säilimine. Koos on lihtsam üritusi korraldada, kui on kaasata rohkem inimesi. Igal väikesel raamatukogul peaks olema oma nägu, ta peaks olema avatud ja mitmekesise tegevusega toetades elukestvat õpet.

KOLLEEGIPÄEV KUUSALU VALLAS

Päev algas Kuusalu Raamatukogu külastusega. Laurentsiuse Seltsi esimees Sulev Valdmaa tutvustas Kadapiku Väino Eskeni arhiivi, kes oli Kolga vallast Leesilt pärit soomepoiss, ametnik ja Välis-Eesti aktivist (12.01.1922 – 19.02.2009).

Väino Eskeni isikuarhiivi üleandmiseks tegi arhiivimoodustaja ettevalmistusi juba oma eluajal, kaalutledes 2000-ndate aastate algusest saati oma elu jooksul kogunenud mahuka raamatukogu ja ka isikuarhiivi ületoomise võimalusi Rootsist Kodu-Eestisse. Pärast läbirääkimisi mitmete asutustega, langes valik sünnikohale Kuusalu vallale. 2010. aasta aprilli teises pooles algas fondi materjalide ümberkolimine Kuusalu raamatukogu ruumidesse

Kuusalu alevis. Kokku toodi Rootsist Eskilstunast Kuusalu raamatukokku 75 kasti raamatuid ja arhiivmaterjale. Väino Eskeni poolt koos arhiiviga Kuusalu vallale kingitud raamatukogu ei ole käesoleva arhiivi, vaid Kadapiku Väino Eskeni Fondi omaette osa, ent omab arhiivi oluliselt täiendavat tähendust, peegeldades oma sisu ja suunitlusega arhiivimoodustaja huvisid ja tegevust.

Väino Eskeni fond koosneb:

- eesti-, rootsi-, soome- ja inglisekeelsetest raamatutest, sh. ilukirjandusest, teatmeteostest, sõnastikest (kokku üle 4000 teaviku),
- broshüüridest ja muudest trükistest,
- isiklikust arhiivist,
- sõja- ja vabadusvõitluse (soomepoiste) teemalistest ajalehtede väljalõigetest.

Veel vaadati raamatukogus motiveerivat maalinäitust ebatavaliselt dramaatilise eluteega hobikunstnik Jüri Sikkalt „Jagades julgust“

Edasi algas bussisõit kaunisse Pärисpea külla ning sealsesse seltsimajja, kus meid võttis soojalt vastu majaperenaine Ingeldrin Viljak, kes rääkis oma kogemustest seoses seltsimaja haldamise ja arendamisega, küla kultuuri edendamisest ja muudest põnevatest ettevõtmistest, kuidas elavdada oma külaelu.

Päeva viimane sihtpunkt oli aasta eest valminud Joaveski rahvamaja.

Kõlavalt ja säravalt esitas Hirvli raamatukoguhoidja Lea Räni-Ojamäe kolleegidele mõned laulud enne maitsvat lõunasööki.

Sai tutvuda raamatukoguga.

Raamatukoguhoidjaid käis tervitamas ka Kuusalu vallavanem Urmas Kirts.

Oma huvitavat raamatukogu töökogemust Soomes jagas Tiiu Valm Viimsi Raamatukogust. Sõna said ka kolleegid Koselt, Hүүrust ja Lagedilt, kes rääkisid oma kogemustest külaelu ja seltside koostöö arendamisel.

Tunnustati ka tublisid raamatukogusid, kes viisid sisukalt läbi laste suvelugemise projekti.

Täname kolleege toreda ja elamusterohke päeva eest.

Riina Rootalu

Kuusalu Raamatukogu

VIIMSI RAAMATUKOGU SUVELUGEMINE

Viimsi Raamatukogu on laste suvise lugemise tõhustamiseks viinud läbi üritust pealkirjaga „Suvine võistluge mine“. 2015. aastal on järjekorras neljas suvi ja seega toimumas IV Suvine võistluge mine. Võistlus toimub kolmes vanuserühmas: 1. – 3. klasside õpilased, 4. – 6. klasside õpilased ja 7. – 9. klasside õpilased. Võistlejate hulgas on olnud ka eelkoolialisi, kes loevad 1. – 3. klasside õpilaste vanuserühmas. Igale vanuserühmale on valitud 10 raamatut, millest vähemalt 5 läbilugemine viib edasi lõpuüritusele. Raamatuid valitakse nii vanemate ja ehk pisut unustuse hõlma vajunud raamatute kui ka uuemate auhinnatud raamatute seast, valikus on nii eesti- kui väliskirjanike loomingut ning ilu- ja teadmiskirjandust. Lähtutakse ka sellest, et raamat ei oleks koolide soovitusliku lugemise nimekirjades ja et raamatut oleks fondis vähemalt 2 eksemplari. Nii mõnigi raamat, mis on olnud suvisel lugemisvõistlusel on hiljem sattunud ka kooli soovitusliku lugemise nimekirja. Igale võistlejale antakse lugemispass, millesse ta saab raamatukoguhoidjalt templi, kui on vastanud raamatu kohta käivale lihtsale küsimustikule. Lugemispassi ootame osalejalt ka iga raamatu kohta hinnet (5-palli süsteemis), see annab raamatukogutöötajale head tagasisidet.

Esimesel aastal (2012) jagasime välja 23 passi ja küsimustele vastas 10 lugejat. Igal aastal on kasvanud nii passi võtjate kui ka vastajate arv, mis 2014. aastal oli vastavalt 47 passi ja 37 vastajat. Osavõtjad on enamasti kõik Viimsi vallast, aga on olnud ka Tallinna elanikke. Üritus lõpeb osavõtjate autasustamisega ja ühise tordisöömisega. Lõpuüritusel auhinnatakse lugejaid, kes on rohkem ja kiiremini lugenud, jagatakse ka kõiksuguseid eriauhindu ning kõik lõpuüritusel osalejad saavad diplomi, kus peal loetud raamatute arv. Parimaid oleme autasustanud raamatukogu sümboolikaga meenetega, koolitarvete ja raamatutega. Kuna üritusest on saanud juba igasuvine traditsioon ning osalejate arv on igal aastal kasvamas, siis oleme 2015. aastal lisaks välja kuulutatud ka konkursi ürituse logo leidmiseks. Sel aastal oleme plaaninud korraldada ka suurema lõpuürituse vabas õhus piknikuga ja üllatuskülalise osavõtuga.

Elise Rand

Viimsi Raamatukogu

KEHRA RAAMATUKOGU SUVELUGEMISE PROJEKT

Kehra raamatukogu viib ka sellel aastal läbi suvelugemise programmi lastele. See toimub lastele vanuses 7-15. Koostatud on kolm erineva vanusegrupi soovitusnimekirja ja valmis on ka lugeja passid. Iga loetud raamatu eest saab lugeja raamatuklepsi. Kes on suve jooksul rohkem lugenud, nendele on auhinnad ja ka lõpupidu septembris. Tänavu toimub suvelugemise projekt meil teist korda. Loodame möödunud aastaga võrreldes aktiivsemat osavõttu.

2014. aasta suvelugemise projekti kuulutus

Kehra raamatukogu suvelugemise programm 8-12 aastastele lastele

10. juuni – 31. august

Programmi pidulik lõpetamine septembris

Aktiivsematele lugejatele auhinnad!

Aita Tammeorg

Kehra raamatukogu

LEHOLA RAAMATUKOGU LUGEMISÖÖ

Meie Lehola raamatukogus toimus 24 aprillil järjekordne põnev öölugemine. Teemaks oli Astrid Lindgreni „Pipi Pikksukk“ raamatu tegelased. Sellega tähistasime Pipi 70.juubelit. Pipisid oli meie lugemisööl päris palju, sekka mõni Kõva Karlsson.

Alustuseks koostasime ettekandeid erinevate kirjanike kohta ja esitasime Power Poindis kõigile. Saime palju uut ja huvitavat teada erinevate kirjanike kohta.

Seejärel mängisime vahvaid Pipi mängu: spunk'i-jaht, ära astu põrandale, asjade otsimine, põranda küürimine, tee ise tuulelohe, tagurpidi, luiskamine ja tantsisime Pipi polkat.

Nagu igal aastal oli meil ka vahva disko ning peitusemäng.

Lõpuks saabus vaikne lugemise tund, kus igaüks sai lugeda oma lemmikraamatut.

Öölugejad.

Pille Pikajago

Lehola Raamatukogu

TALVINE LUGEMISMÄNG KOSE RAAMATUKOGUS

Kose raamatukogu korraldas alates talvisest koolivaheajast algklassiõpilastele lugemismängu „Loeme puu kevadeks lehte“. Iga loetud raamatu eest sai laps värvilise lehe, millele ta kirjutas raamatu autori, pealkirja, paari tegelase nime ja sai raamatule ka hinde panna. Arvestust pidasime klasside kaupa, igal klassil oli oma kindlat värvi leht. Kokkuvõtted tegime aprilli lõpus, kui puu ägas tõeliselt raske lehekoorma all. Vahepeal, jaanuari lõpus jõudis meie lugemispuu isegi õide puhkeda. Laste lugemishuvi oli väga suur, ühtekokku loeti läbi 1362 raamatut. Kõik olid väga tublid, kuid kõige rohkem lehti kogusid 2.a klass väiksemate ja 3.b klass suuremate arvestuses.

Kõige loetumaks raamatuks osutus Samuil Maršaki muinasjutt „Kaksteist kuud“. Väga populaarsed olid ka rootsi kirjaniku Martin Widmarki Lassemaia detektiivbüroo raamatud, Ilmar Tomuski 3.a kriminalistide sari ja Mika Keräneni Salaselts Rampsu lood.

Raamatukogu poolt sai tublimatele preemiareis Tartusse mänguasjamuuseumi teoks 15.mail. Ilm Tartus oli suurepärane ja sõit tore. Muuseumis nägime nii teatri kodu kui vanemaid ja uuemaid mänguasju. Lisaks jalutuskäik Tartu Ülikooli juurde ja üle Raekoja platsi, sest nii mõnigi laps oli Tartus esmakordselt.

Liia Oll

Kose Raamatukogu

Loeme puu kevadeks lehte

Siin on ühe lapse arvamus lugemispuu mängust ja mänguasjamuuseumis käigust: meie klassile meeldib väga võistlusi võita. Lugemisevõistlustel loevad paljud võidu pärast. Mõned võtavad võimalikult väikse raamatu, et jõuaks kiiremini läbi lugeda, aga mõned loevad ka enda pärast. Mõndatele meeldivad paksud raamatud. Võita on alati tore, ka siis kui auhinnaks on osavõtt. Kõigele vaatamata oleme õnnelikud ka siis, kui saame osa võtta. Alati ei pea võitma! Üllatusena tuli see, et me võitsime kolmandad ja neljandad klassid. Ei osanud arvata, et meie klassis nii

tublid lugejad on! Raamatukogu poolt saime preemiaks sõidu Tartusse mänguasjamuuseumisse. Mänguasjamuuseumis oli väga tore. Nukud olid ilusad ja isetehtud mänguasjad lahedad! Ma ise ei suudaks kindlasti teha selliseid asju nagu seal. Tänapäeva inimesed on laisad. Kui midagi läheb katki, siis mõtled: „ostan uue“, kuigi tegelikult saaks ka selle asja nutikusega ära parandada. Mänguasjamuuseum on kindlasti inspiratsiooniks paljudele inimestele.

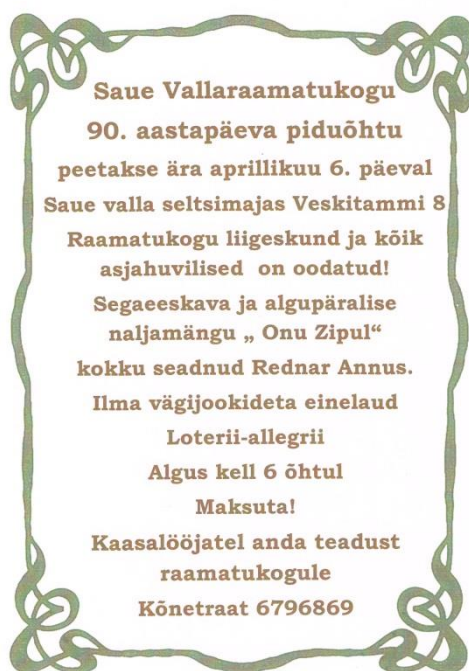
Aitäh, et korraldate nii põnevaid võistlusi, millele järgnevad veel põnevamad auhinnad!

Tekst: Grete Kroon: 3.b klass

SAUE VALLARAAMATUKOGU - 90 !

Vallavõimuga ühe katuse all on möödunud Saue Vallaraamatukogul kõik need 90 pikka aastat. Raamatukogu ajaloo faktide tuvastamisele see kasuks pole tulnud, kuna II ilmasõja ajal rüüstati vallamaja (praegu Saku vallas Kanamal, eravaldukes) päris põhjalikult ja palju asjakirju on kahjuks kaotsi läinud.

Eesti Vabariigi ülesehituse aega, kui kõiki asjaajamisi võeti äärmise tõsidusega, elustab säilinud kirjavahetus. Saue valla raamatukogu ajaloo saamegi läbi isiklike, sest säilinud on fotod enamusest koguhoidjatest ja juhatajatest, ka asutajatest. Kaua peale sõda polnud „juhatada“, peale raamatute kedagi, sest töötati üksinda. See-eest bürokraatiat jagus: vallavõim valis igale raamatukogule kolmeliikmelise nõukogu teiste valla raamatukogu juhatajate hulgast. Mida neil koosolekutel arutati, pole täpselt teada.

Vanamõisa raamatukogu (juhatajaks P. Kohtitsky) küll ühines Saue külaraamatukoguga, kuid sealt on säilinud kõige rohkem 20-30-ndate aastate dokumentatsiooni. Nüüd, juubeliaasta näitusele „Raamatukogu ja tema hoidjad“ sai neist inspiratsiooniallikas. Näitus sauevallakatest koguhoidjatest läbi aastakümnete oli üleval kultuurikeskuses. Seal toimus ka meeleolukas juubelipidu, mis lõppes A. Kitzbergi ühevaatuselise

naljanäidendiga „Onu Zipul“, mis taaselustas eelmise sajandi 20-30-ndate kultuuriõhustiku.

Refereeritud Saue Vallalehest „Koduvald“ 2015 nr.4; artikli autoriks Saue Vallaraamatukogu juhataja Lia Nirk.

KOLMAS PÕHJA- JA BALTIMAADE KIRJANDUSFOORUM TALLINNAS

9. aprillil avas Tallinna raamatumessi juba kolmandat korda Põhja- ja Baltimaade kirjandusfoorum, kus seekord astusid üles kirjanduse tumedama külje ehk Nordic Noir'i, Põhjamaade põneviku esindajad.

Külalisesinejad olid Kerstin Bergman (krimikirjanduse ekspert, Rootsi krimiakadeemia sekretär), Bo Tao Michaelis (kirjanik, kirjanduskriitik, Taani krimiakadeemia liige), Nilss Sakss (kirjanik, Läti) ning Arni Porarinnson (kirjanik, Island)

Eestist astusid üles Indrek Hargla, Ott Sandrak, Mika Keränen ja Jaan Martinson.

Tallinna Raamatumessi ajal oli Rahvusraamatukogus üleval Rootsi Instituudi koostatud krimikirjanduse näitus „Rootsi krimikuningriik“, mis meil Keilas on juba olnud. Krimikirjandus on Põhjamaades niivõrd populaarne, et nii Taanis kui ka Rootsis tegutsevad krimiakadeemiad.

„Miks Eesti on anomaalia ning siin puudub korralik krimikirjandus?“ küsis Eesti Päevalehe ajakirjanik ja raamatublogija Jaan Martinson kolmandal Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti Esinduse korraldataval kirjandusfoorumil. Martinsoni hinnangul on Nordic Noir tume ja aus, mis käsitleb kohalikke probleeme, mitte maailma hävitamist. Selliselt saab kriminulle kirjutada hoolivates ühiskondades nagu on Põhjamaades. Need raamatud panevad süvenema ja mõtlema.

„Eestis on, millest kirjutada, kuid me ei kirjuta“. Kas Eesti ühiskond taluks ühiskonnaprobleemide realistlikku kirjapanekut raamatutes, küsis Martinson. Põhjamaade kriminullid on realistlikud ja täpsed, autorid teevad põhjalikku uurimustööd ning enamik juhtumeid on päriselt aset leidnud.

<http://www.ohtuleht.ee/672713/kriminaalsust-on-tammsaares-kullaga>

Rootsi krimikirjanikud on palju kirjutanud politsei menetlustoimingutest. Norra krimikirjandusest paistavad silma detektiivid. Taani krimikirjandus on rahvusvahelisema haardega. Islandilgi on palju kirjutatud menetlustoimingutest, samas lisanduvad väikese kogukonna eripärad. Soome krimikirjanduses leiab samuti palju teavet politseitööst, kuid ei kirjutata eriti korrumppeerunud politseist ning kurjategijad pärinevad enamasti Ida-Euroopast.

Nii võttis üldistavalt kokku Põhjamaade eripärad Rootsi krimikirjanduse ekspert ja kirjanduskriitik Kerstin Bergman. Nordic Noir'i eduloo alguseks pidasid kirjanikud üksmeelselt Stieg Larssoni „Milleniumi triloogiat“. Väga populaarsed on Henning Mankelli Wallanderi lood.

<http://www.norden.ee/et/meist/uudised/item/8255-nordic-noir-on-uhiskonna-kupsuse-ilming>

Eesti kriminaalkirjanduse lipulaeva juhib jätkuvalt Indrek Hargla, kelle „Apteeker Melchiori“ sarjas on praeguseks ilmunud viis raamatut. Neid on tõlgitud soome, prantsuse ja inglise keelde.

Hargla teoseid eristab tavapärasest see, et tegemist on ajaloolise kriminaalromaaniga, mille sündmustik toimub Tallinna vanalinnas hiliskeskajal.

<http://kultuur.err.ee/v/kirjandus/7cdd7d2e-f1f6-4f58-8671-b25226affcfc>

Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esinduse kultuurinõunik Eha Vain, kes kirjandusfoorumi ellu kutsus, lahkab põhjalikult 17. aprilli 2015 „Õpetajate Lehes“ kirjandusfoorumil kuuldut:

<http://opleht.ee/22297-nordic-noir-lahkas-krimikirjandust/>

Ja lõpetuseks ka natuke pildimaterjali:

<http://www.norden.ee/en/component/joomgallery/pohja-balti-kirjandusfoorum-2015-tallinnas-904/kirjandusfoorum-2015-2077#joomimg>

Leili Eesmäe

HarjuMaakonnaraamatukogu

ALGUPÄRASE LASTEKIRJANDUSE PÄEV TARTUS

Kirjanduspäeva tänavune teema oli „Pinge kohad laste- ja noortekirjanduses“ : kas lasteraamat on alati ka pedagoogiline nähtus, kas kirjutatu on „suurele“ või „väikesele“ inimesele või kas nende vahel ongi erinevust. Millist keelt autorid kasutavad, kas liialt võõrapäraseid slänge või lihtsustatud mõtete edasiandmist?

Adressaadist lähtuvalt pakkus mulle uusi mõtteid Kristel Leesmendi arutlus temalt ilmunud raamatu „Lumi“, üle. Tema arvates tuleb anda alati teoses ruumi lugeja enda mõtetele. Illustratsioonides aktiveerib mõtlemist lõpetamata joon rohkem kui valmis pilt. Raamatus „Lumi“ on jutud, mida ta rääkis oma lapsele 8-aastase eas ja need kõitsid last. Praeguseks 17 aastaseks sirgunud neiu küsis, kas see raamat ei ole lapsele liiga keeruline!?

Esinejate ettekannetega saab tutvuda Tartu Linnaraamatukogu laste- ja noortelehe rubriigis Lugemissoovitus.

Ettekannete päev oli tihe, aga sain hea vastuse sellele, kas õpetaja poolt soovitatud raamatuid peaks olema või teha ikka ise alati valik. Vastus tuli Mare Mürsepa ettekandest, kus ta tsiteeris õpilaste vastuseid teatud ankeetküsitluses ja vastus oli järgmine: targema poolt valitud - las nii jääda!

Reet Vahersalu

Harju Maakonnaraamatukogu

LAHTI LINNA WELLAMO-ÕPILASED HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

15.mail külastasid Keila raamatukogu Soomest Lahti linnast Wellamo rahvaülikooli õpilased, kes õpivad selles asutuses eesti keelt. Ise nad rääkisid, et grupis on erineva keeletundmise tasemega inimesi. Selle Eesti ringreisi raames olid nad külastanud juba Paldiski linna ja ööbimiskohaks oli neil Laulasmaa Spa. Meie raamatukogus esitasid nad oma luulepõimiku Helvi Jürissoni luulest. Saime kingituseks nende koostatud vihiku Helvi Jürissoni elust tema loominguga kaudu.

Meie omaltpool olime koostanud näituse „Keilaga seotud“, kus põhirõhk oli Helvi Jürissoni loomingul: lasteraamatud, luuletused, tõlked. Samal näitusel oli välja pandud ka Helvi Jürissoni laste: Peeter Volkonski ja Kerttu Soans-Tammisto loomingut, samuti Helvi Jürissoni teise abikaasa Olev Soansi illustreeritud raamatud. Meie töötaja Reet tutvustas Helvi Jürissoni elu (tööelus oli ta elukutselt kopsuarst) ja loomingut, samuti kokkupuuteid kirjanikuga, oli ta ju aastaid Keila linna elanik. Pr. Jürisson pidas ise ennast eelkõige tõlkijaks. Juba mõnda aega elab ta Tartus.

Näitus

Wellamo esinejad

Harju Maakonnaraamatukogu

AVATUD RAAMATUKOGU PIIRID

20.mail korraldas ERÜ uue mõtte töörühm arvult teised mõttetalgud teemal „Avatud raamatukogu piirid“. Kaasa mõtlema olid oodatud kõik raamatukogutöötajad. Mõttetalgutel keskenduti IFLA trendiraporti aruteludes esile kerkinud andmekaitse ning raamatukogu avatuse printsiipidele. Isikuandmete kaitse küsimustes oli lektoriks Gina Kilumets, kes on aastaid tegelenud riikliku järelevalve korraldamisega. Ta rõhutas, et tähtis on omandivorm, raamatukogusid reguleerivad seadused. Kasutuseeskiri kinnitatakse KOV poolt. Raamatukogud on teabe valdajad. Andmetöötaja ja subjektvaheline suhe on kahepoolne. Minimaalne andmete kogum, mis lugejatel küsida on määratud Kultuuriministeeriumi määrusega, kus töökorralduse juhend kohustab minimaalsete andmete kogumi: nimi, postiaadress, telefon, elektronpostiaadress, lugejarühm isikukood. Lugeja on raamatukogus registreeritud kasutaja, aluseks on isikut tõendav dokument. Isikuandmete kaitse seadus (kaitseb õigust eraelule) on aastast 1998, seda on vähe muudetud. Isikuandmed on mistahes andmed mistahes vormis mistahes tuvastataval kujul. Lektor rõhutas, et avalikust teenusest tulenevaid ülesandeid täitvad isikud on avalikud (isik on ametisse nimetatud). Delikaatsed isikuandmed on poliitilised, usulised, maailmavaatelised vaated. Aruteluks tuli ka lapseküsimus. Laps on kuni 18-aastane. Lapse eraellu ei tohi sekkuda. Lektor selgitas isikuandmete töötlemise põhimõtteid, milleks on: - kasutuse piiramise põhimõte; - andmete kvaliteet; - turvalisus. Aruteluks oli küsimused avalike ürituste filmimise, pildistamise kohta. Siin vastutab raamatukogu. Printsibiks on, et teavitataks enne ürituse toimumist, kui on kavas pildistada, filmida.

Teemal „Inspireerivad Soome raamatukogud“ rääkis Helsingi Linnaraamatukogu raamatukoguhoidja ja kommunikatsioonijuht Mariliis Panov. Helsingi Linnaraamatukogul on 37 harukogu. Raamatukogud on väga populaarsed ja seda mitte ainult traditsiooniliste tegevuste pärast, vaid ka mitmesuguste ürituste ja vaba aja sisustamise poolest. Toimub palju kohtumisi kirjanikega. Tegutsevad nt. beebikinod, käsitööklubid, keelekohvikud, kontserdid. Elanikele korraldatakse kirjandus-, muusika-, filmi- lauamänguõhtuid jms. Huvitavateks üritusteks on olnud tantsukursused, lõunadiskod. Raamatukogudel on selleks omaette ruumid ja tehnilised vahendid, mida saab tasuta kasutada. Noored saavad muusikastuudios lindistada oma lugusid. Samuti teeb raamatukogu ise üritustele reklaami. Lugejad on ise koostööst huvitatud, sageli esinetakse tasuta. Koostöö on ka rahvaülikoolidega. Päeva teises osas arutleti maailmakohviku meetodil järgmistel teemadel: 1. „Pimendamine“: autor kui isik teoses. 2. Kui palju või kui vähe andmeid lugejalt küsida? 3. Millal laps on inimene? 4. Kuidas tagada avatus, kui meil on nii palju piire? Maailmakohvikut vedas ERÜ uue mõtte töörühma juht Veronika Raudsepp Linnupuu koos aktiiviga. Arutelud toimusid 4 rühmas, nii et iga rühm sai kõiki teemasid käsitleda. Lõpus tegi iga rühmajuht teemast kokkuvõtte. Eelmise aasta mõttetalgute kokkuvõtte abil koostati dokument „Raamatukogu muutuv maailmas: Eesti raamatukoguhoidjate seisukohad“, mis on kättesaadav ERÜ koduleheküljel.

Lea Mäeste

Harju Maakonnaraamatukogu

SUVESEMINAR MAARAAMATUKOGUHOIDJATELE

10.-12. JUUNI VÕRUMAAL

Seekordne maaraamatukogude sektsiooni suveseminar toimus 24.korda, seekord oli korraldajaks Võru Keskraamatukogu koos ERÜ-ga.

Kogunesime Võru linnas Katariina kiriku juures, siis järgnes ühine lõunasöök. Meid oli tervitama tulnud Võru maavanem Andres Kõiv, kes andis ülevaate Võru maakonna tänapäevast vaatega tulevikku. Maakonda on oodata mitmeid investoreid, siit ka uute töökohtade juurdetulek. Maavanem lisas, et tema töökohustused lõpevad üsna pea ja lõpetas kohtumise humoorika etteastega.

Edasi siirdusime Nursi raamatukogusse, kus meid võttis vastu direktor Sirje Saarniit. Nursi raamatukogu on omapärane selle poolest, et seal on avatud metsavenna tuba. Kõik esemed väljapanekul on autentsed, sest on leitud metsavendade punkritest. Teisel korrusel asub renoveeritud kaasaegne noortetuba.

Järgmisena külastasime Varstu raamatukogu, kus töötab Merike Kender. Merike on olnud ka 2012.a. „Aasta maaraamatukoguhoidja“ nominendiks. Nii raamatukogu kujundusest kui hästikorrastatud fondist oli tunda, et lugeja on siia tõesti oodatud. Meid üllatas Varstu valla sekretär Malle Vissel, kes esitas lõõtspilli saatel võrokeelseid laule. Raamatukogul on omaette näituseruum, kus stendidel oli eksponeeritud pilkupüüdvalt kodulooline materjal. Samas sai vaadata Urve Tederi kaunist käsitööd. Lastele on omaette nurgake mängimiseks. Huvitav detail: iga päev on väljas üks raamat, mis just seda päeva tähtsustab ja iseloomustab.

Edasine sõit viis meid Eesti-Läti piiri äärde Vastse-Roosa külla Metsavenna tallu, mis pakub erilist punkriturismi. Meid võttis vastu talu peremees Meelis Mõttus.

Ta jutustas emotsionaalselt oma perekonna loo: isa oli tal samuti metsavend, kes tuli vabatahtlikult metsast välja ja represseeriti. Tema onu Max oli põgenenud Austraaliasse ja 1994.a., kõrges eas palus Meelisel end kodumaale tuua. Ta pärandas oma varanduse Meelisele ja soovis, et selle eest tehtaks midagi Eesti heaks. 1999.a. rajatigi Metsavenna talu, mis nüüd võtab vastu külastajaid üle maailma. Ka meil oli võimalus otsida peremeest peidikust ja siis

viis ta meid punkrisse, mis on ehitatud kaasajal. Jätkasime peremehe jutustuse saatel eht eestimaise õhtusöögi. Õhtu lõppes ühislaulmisega metsavendade lauludega.

Saabudes Ala-Rõuge külalistemajja, kohtusime Rõuge vallavanema Tiit Tootsiga. Ta tutvustas paikkonna jätkusuutlikku elu-olu, saime teada, kuivõrd palju on ühistegemisi ja üritusi, mida ka vallavalitsus igati toetab. Võrumaalased heiskasid 24. laagri lipu.

Järgmine päev algas varakult linnulauluhommikuga, mida viis läbi Margus Must. Vaadata sai Eesti Ema monumenti, mis on 3,6 m kõrge ja kaalub ligikaudu 6 tonni. Idee autor on Hans Sissa, kavandi löid Ilme ja Riho Kuld, teostasid Margus Kurvits ja Kristjan Kittus.

Mõniste raamatukogu juures ootas meid Mõniste vallavanem Katrin Roop ja Mõniste raamatukogu juhataja Lilia Veber, kes tutvustas raamatukogu. Raamatukogu on alguse saanud 1925. aastal, mil haridusministeerium eraldas 20 raamatut. Nüüd liitus meiega ka Kalle Nurk rahvamajast, kes jäädvustab aasta jooksul Mõniste inimeste ja Mõnistega seotud inimeste ning

asutuste ning organisatsioonide tegemisi, samuti valla ilusat loodust. Sellest valmib film Mõniste valla hariduselu 285. aastapäevaks mais 2016.

Külastasime ka kirjanik Raimond Kolga sünnikohta Saru külas. Tema lapsepõlvest rääkis kohalik kodu-uurija Aili Paeglis. Raimond Kolk põgenes 1944.a. Soome, sealt siirdus Rootsi. Ta on kirjutanud võrokeelset luulet ja proosat. Kirjanik on hiljem külastanud ka oma kodukohta.

Ailiga käisime ka küüditatute memoriaali „Eesti kodu“ juures, seal rääkis Aili mälestuskoha saamisliku. Idee tuli Murtud Rukkilille Ühingu esimehelt Enno Uibolt, kelle kodukohta Hüti külla memoriaal on püstitatud.

Kuutsi raamatukogus võttis meid vastu juhataja Helgi Kõivumägi. Raamatukogu asub Mõniste Kooli vanas osas, mis on ühendatud uue koolimajaga. Juhataja töötab raamatukogus juba 1964.aastast. Silma jäid paikkonna koduloost ajendatud näitused. Kuutsi raamatukogu juurde kuulub ka Saru laenutuspunkt.

Loodusmatk viis reisiseltskonna Eesti lõunatippu. Teel sinna nägime veel Kalkaahju paljandit Mustjõel. Peale matka saime kohvilauas Mõniste rahvamajas nautida Mõniste koolilaste võrokeelset esinemist ja vanemaealiste tantsuansambli „Mehkarid“ hoogsalt jalakeerutust.

Ala-Rõuge külalistemajas saime osa kirjanik Valdur Mikita loengust. Ta mõtiskles, et kas eestlased on põlisrahvas. Eesti keel on mõjutatud 135 keelest ja eesti kultuur 100 kultuurist. Päris omad on näiteks sõnad: emakeel, isamaja, rehielamu.

Lõuna-ja Põhja-Eesti on vastandlikud, sest põhjaosa on mõjutatud rohkem Lääne-Euroopast ja merelähedusest. Lõuna-Eestis on vanem kultuur rohkem säilinud, on hoitud nn. juurikat.

Kirjanik näitas mõningaid slide uurimusest, missugused metsatüübid on inimestele meeldivaimad. Tuli välja, et meeldisid palumetsad mändide ja marjadega, samuti männimets oma salapäraga; ei meeldinud võsa, raagus mets ja raba. Inimesed armastava seenel käia, see on seotud pigem metsaskäigu endaga, kui saagi saamisega. Mikita arvates on maailm liiga tsiviliseeritud, inimesel on liiga vähe hingamisruumi.

Õhtu veetsime vaadates filmi „Filmiaasta Võrumaa raamatukogudes: Eesti film 100“.

Viimasel päeval tegi sektsiooni esimees Lea Rand ülevaate maaraamatukogude uuringust. Mõttetalgutel olime neljas grupis ja teemadeks, mida lahata, olid: - Raamatukogud 21. sajandil?; - Missugune oleks raamatukogunduse arenduskeskus?; - Mida ootame ajakirjas „Raamatukogu?“; - Kuidas saada lugeja raamatukogusse?.

Pidulik hetk oli Võru Linnaraamatukogu peaspetsialisti Ere Raagi tunnustamine pikaajalise pühendunud töö eest seoses pensionile siirdumisega, aplaus oli vägev. Ka tema vastus oli sisukas ja ta lubas ikka eesti raamatukogundusel silma peal hoida.

Laagri lõpetuseks kohtusime kohaliku kirjaniku Lauri Sommeriga. Kirjanik rääkis, et kogub vanade inimeste jutte elust, sest vanemaealised on nagu varasalved. Jutt ei pea olema pikk, kuid selles peab olema miski, mis köidab. Ta luges ette ühe uuema jutu, mis kirja pandud oma vanaisa jutuvestmisest. Ta õpib palju loodusest. Hingelähedane on talle ka Hiina. Tähenduslikke paiku on igal pool, maalähedust võib kohata ka linnas. Lauri Sommer on ka muusik, suvel on ilmumas heliplaat „Upa-upa ubinakene“, kus lööb kaasa ka tema 3-aastane tütar. Ta mõtiskles, et laulmist muutis palju pillide tulek, mis viis regilaulu soikumiseni. Varem laulis iga pere omal viisil, kuigi sõnad võisid olla samad.

Laagri lõpus langetasime lipu ja jääme ootama järgmist kohtumist Viljandimaal. Suur tänu sisuka suvelaagri korraldamise eest võrumaalastele !

Eesti Ema monument Rõuges

Lea Mäeste

Harju Maakonnaraamatukogu

PARIMAD VILDE TABAJAD ON SELGUNUD

18. juunil pandi Eduard Vilde Majamuuseumis pidulikult punkt Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Eduard Vilde Majamuuseumi konkursile „Tabamata Vilde“. Tänuüritusele olid kutsutud kõik konkursil kaasa löönud raamatukogud ja õnneks said paljud ka suvealguse saginas Kadriorgu tulla.

Kohalolijatele jäi päeva meenutama Liivia Viitoli monograafia „Eduard Vilde“, osa saadi ka Jan Kausi kokkuseatud Vilde-ainelisest kirjanduskavast.

Kogu ettevõtmise eesmärgiks oli elavdada ja mitmekesistada kirjanduselu raamatukogudes, muuta Vilde nooremale sihtgrupile atraktiivsemaks, panustada meie kirjanduse ja kultuuriajaloo suurkuju tänapäevase kuvandi loomisesse ning kutsuda rahvast lugema omamaist väärtkirjandust - osalejate arvates see õnnestus.

Konkursil osales 36 raamatukogu ebatraditsiooniliste, leidlike, loovate, originaalsete ja kogukonda kaasavate väljapanekutega ning viieliikmeline žürii valis neist parimatest-parimad välja ja sättis ritta. Esimesele kolmele oli peasponsor Elisa pannud välja tahvelarvuti koos aastase piiramatu ligipääsuga Elisa e-raamatutele ja Kultuuriministeerium sellele lisanud ümbrise, neljas ja viies koht said Rahva Raamat kinkekaardid, ERÜ tunnustas kümmet parimat tänukirjaga, Kultuuriministeerium toetas konkurssi rahaliselt ja pani välja ka mitu eriauhinda.

Paremusjärjestus

1. koht JÜRI RAAMATUKOGU

2. koht VILJANDI LINNARAAMATUKOGU

3. koht VIIMSI RAAMATUKOGU

4. koht JUURU EDUARD VILDE KOOL

5. koht EIDAPERE RAAMATUKOGU

Kümne parema hulka tulid ka Järvamaa Keskraamatukogu, Mustvee Linna Raamatukogu, Pala raamatukogu, Tallinna Keskraamatukogu (eestikeelse kirjanduse osakond), Tsirguliina raamatukogu. Kümne tööga saab tutvuda Vilde muuseumi kodulehel

Eripreemiad

Kultuuriministri ja kantsleri tänukirja ning eripreemiana Tabamata Vilde“ otsinguil e-Vilde tabamise ja e-lugemise edendamise eest said e-lugered:

- Pärnu Keskraamatukogu

- Kose raamatukogu

Ministeerium tunnustab Eduard Tubina plaatidega „Reigi õpetaja“ ja täiendab muusikaastal raamatukogudes muusika kuulamise võimalusi raamatukogudes:

- Juuru Raamatukogu (kemmerg - julge idee ja noorte teostus ning sobiv lisaks Vildele ka teiste klassikute muusika kuulamiseks)
- Eidapere raamatukogu (kodukandi ajaloolist esemete ja raamatukogu sisu terviklahenduse loomine)

Ministeerium tunnustab väikseid, kuid Vilde tabamisel erilisi raamatukogusid, kes oma nutikuse ja lahenduste poolest silma paistsid ja kingib neile Lastekaitse Liidu raamatu „Laps Eesti filmis“, mis loodetavasti pakub samapalju äratundmisrõõmu nagu Vildegi tabamine:

- Mustvee Linna Raamatukogu
- Muuga raamatukogu
- Pala raamatukogu
- Sillamäe Linna Keskraamatukogu
- Toila raamatukogu

Täname koostöö eest Eduard Vilde Muuseumi, Elisat, Kultuuriministeeriumi, Rahva Raamatut ja kõiki konkursile kaasaaidanud.

(Väljavõte ERÜ koduleheküljelt)

**ÕNNITLEME KÕIKI HARJUMAA AUTASUSTATUD
RAAMATUKOGUSID !**

Tervitame kevade-sünnipäevalapsi !

Putked õitsevad ja taevaserval pilved
pikkamööda vahetavad kujusid
Kerges tuules laisalt liigub kangas
mille pääsukesed õhku kudusid
Rohi kasvab. Varsti on ta kõrge
Rohust tõuseb linde, mesilasi
Rohi kasvab, tema lainetusse
vajub päeva palav kuldne käsi
Õhtupoole pilvekujud kaovad

läbi rohu liigub koju raske kari
Putkekroonid jäävad liikumatuks
üle kõrre kasvab pikaks jahe vari
Puu või põõsa , maja, inimese
vari kukub üle noore heina
Vari kukub suve kasvamisse
läbi tema kõrge väreleva seina
Inimese vari. Nagu tahaks mäletada ennast
Hoopis teises, hoopis teise
päeva täiuslikus rahus

Tõnu Õnnepalu

Sisukat ja meeldejäävat suve !

Aitäh kõigile, kes aitasid kaasa infolehe valmimisele !

Infolehe koostas: Lea Mäeste

Harju Maakonnaraamatukogu